

Megjelenik hetenként kétszer
csütörtökön és vasárnap

Főszerkesztő és kiadó:
CSUKOVITS JÁNOS.

Felelős szerkesztő:
MAURER NÁNDOR.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Sopron, Ferenc József-tér

Városi és megyei
TELEFON 394. SZÁM.

ÚJ ÉLET

Társadalmi és ismeretterjesztő lap.

Előfizetési ár:

Negyed évre . . . 2.—

Fél évre . . . 4.—

Egész évre . . . K 8.—

Egyes szám ára 8 fill.

Egy óra . . . 70

Hirdetéseket a lap kiadó-
hivatala megegyezés szerint
felvesz.

Kéziratokat nem adunk vissza

A haza érdeke.

Ezekben a történelmi, messziki-
hatású nagy napokban, amikor az
európai nemzetek a nagy élethalál-
harcukat vívják, mikor a „vagy léte-
zünk vagy nem létezünk“ sorsdöntő
fontos ügyről van szó, szeretett ha-
zánknak is kiválóan fontos érdeke,
hogy minden polgárának szívében
honoljon és ragyogjon az igazán
nagy dolgokra képesítő *áldozatkész-
ség*, mely arra buzdít minket, hogy
„a haza minden előtt“ elv alapján
hozzuk meg továbbra is imponáló és
tiszteletet parancsoló kitartással az oly
égetően szükséges áldozatokat. Nem
jó hazafi, rossz honpolgár az, aki nem
akarja megérteni az annyi honfivértől
megszentelt nagy napokat és *áldozat-
készséggel* nem teljesíti szigorúan és
szent hazafias kötelességeit akkor,
amikor a féltve és Isten segítségével
fényes sikerrel védett haza nagyszámu
és roppant sokféle szükségleteinek főd-
dőzésére oly ünnepies komolysággal
közadakozásra int.

Elveszett az az ország, amelynek
nincsenek áldozatkész polgárai. De
hála Istennek nem is panaszkodhatunk
e tekintetben, mert igen-igen sokan
megértik és követik a drága honnak
az áldozatkészre hívó szövegét. Isten-
nem, mily meghatóan szép és lélek-

emelő az a nagyszabású kép, melynek
drága keretében szeretett hazánk ide-
álisan gondolkodó és érző többsége
acélos erejének minden megfeszítésé-
vel „fortiter et suaviter“ (erélyesen és
kedvesen) mindenha meghozza a leg-
súlyosabb áldozatait! El kell ismer-
nünk, hogy az áldozatkészség sok-
helyütt — a harctéren inkább, mint
idehaza — a különböző vér-, pénz-
és egyéb áldozatokban sokszor *igazán
heroikus* módon is nyilvánul.

Vitéz katonáinkat az áldozatkészség
lelkesei arra, hogy a háború külön-
féle bajait és szenvedéseit békével és
erős akarattal viseljék és ha kell
drága életüket is feláldozzák a hazá-
ért. Hősies áldozataikért itthon maradt
polgártársaiktól joggal elvárják, hogy
ők viszont idehaza a legkülönbözőbb
irányokban szintén egész szívvel-lelek-
kel áldozatkészek legyenek. Mintha
ezt a véresen komoly üzenetet küldé-
nék hozzánk: „Mi készek vagyunk itt
a halálmezőn életünket és vérünket
odaadni a hazáért és értetek, legyetek
ti is kötelességtudók és segítetek a
nyomorral és szegénységgel küzködő
rokonainkon . . .“ Az elesett hősök
lelke pedig így fohászodik hozzánk:
„Ne felejtsetek özvegyeinket, árvá-
inkat, öreg munkaképtelen szüleinket,
segítetek rajtuk minden tehetséggel,
legyetek hálásak, áldozatkészek . . .“

Istenem, mi is lett volna belőlünk,
hogyha a magyar névnek világdicső-
séget szerző katonáink szívéből hiány-
zott volna az áldozatkészség? És ha
most is nem volnának áldozatkészek,
ugyan mi lenne . . . ?

Nem kell aggódnunk: áldozatkész-
ségünk ápolására és hazafias gyakor-
lására igen tág tér kínálkozik nekünk,
itthonmaradottaknak is. Drága hazánk
nagy életérdeke, hogy ezen a fensé-
ges téren mindenki kivétel nélkül,
becsületesen megtegye a kötelességét.
A háborús adományok osztogatásá-
ban senki se legyen szűkmarku. Ime
sebtiben csak néhány címet adok,
amint az „Alkotmány“-ban olvashatjuk:
„Kath. Karitás, megvakult katonák,
rokkant katonák, katonák özvegyei és
árvái részére, felvidéki segélyakcióra,
Ottokár hadi árvaházra, katonák ima-
könyvére, táborigmisszióra, magyar
Vöröskereszt Egylet hadi foglyok ré-
szére, katonáknak meleg ruhára, kato-
nák karácsonyára, harcból visszatérő
egyetemi hallgatók segítő alapjára stb.
stb.“ Ugy-e mennyi cím, mennyi
hazafias szent cél kéri és várja ál-
dozatkészségünket! Érdekes megtudnunk,
hogy az „Alkotmány“ e különböző
címekre eddig 72.659.94 K-át gyűj-
tött. A világháború rengeteg sok
pénzbe kerül. Ne feledjük, hogy a
hazának roppant fontos érdeke az

A fájdalmas válás.

Irta: Láng Alán Ferenc, premontrei kanonokr. tanárj.

Megindult a menet. Köztük volt Ő is, ő,
ki soha ily kedves, megnyerő, lebilincselő
nem volt. Egész virágtenger övezte, lelke-
sedéstől sugárzott arca, énekelt; kiöntötte
szíve belsejét a hazáért való hősi lelkese-
dését legjobban visszatükrözőtető dalokban.
Lengette csipkés kendőjét ismerősei jókiván-
ságára. Boldog volt. Óh mily érzés! . . .
Hogy megváltozott arca egyszerre a füstölgő,
párát öntő mozdony láttára. Tüzes arcára,
égő szeméire homály borult, lelke a sötét-
ség mérhetetlen birodalmában sas madárként
kóborolt, hirtelen borzadály futott végig
tagjaiban, mely megremegtette s ingadozni
kezdett. Gyötörte a tudat, hogy nemsokára
jön a válás szerető feleségétől, kedves gyer-
mekeitől, mindattól, ami bús óráiban, az
elhagyatottság kínos perceiben vigaszt, bal-
zsamot nyújtott, mindattól, ami oly annyira
szívéhez nőtt. A fájdalmak tengerében úszott
beteg lelke . . .

Óh te valóság, te kínos válóperc, mily
kegyetlen vagy, mennyire meggyötöröd az
embert, mennyire megcsalódik benned az
ábrándozó, a mesebeli világot alkotó, vará-
zsoló lélek.

Szakaszba: hangzik a rideg parancsszó.
Ez neki szólt. Főleszmél. Keblére öleli fele-
ségét, gyermekeit, hosszú csókot nyom ajka-

ikra s beballag vitéz társaihoz a vasuti
kocsiba. Megtörtént a fájdalmas válás. Még
egyszer kitekint, egy utolsó üdvözlést int,
megindult a vonat . . . Mily ellentét, bent
élet, harci kedv, lelkesedés szent tüze lángol
és gyűjti a kebleket, kívülről pedig a halál-
madarak riasztó sokasága szállingózza körül,
félelmes sötétség környékezi; gonosz füstje
és tüzes világító szikrái a pokol, a halál
hírnökei. Hisz vágat az élők ellentálló,
támadó sorai közé, hogy ott kaszaboljon,
életet vegyen, halált osszon kiöntve belseje
nemes tartalmát . . .

Az anya búsan, leverve a gondok súlyos
terheitől és aggodalmaitól tért vissza gyer-
meikeivel. Elhagyatottnak, támasznélkülinek,
árvának érzi magát kivette a világ forga-
tagába. Lelke tele fájdalommal, rossz érzé-
sekkel. Míg gyermekei a pillanat hatásai
alatt még örülnek apjuk szép virágjainak,
virágos, soha ilyenek nem látott jókedvé-
nek, új katonaruhájának, s míg él bennük
a tudat — eszejárásuknak megfelelő —
hogy apa csak elment a gonosz, magába
nem térő oroszt megfenyíteni s rövid időn
belül megtörténik a boldog viszontlátás
öröme, addig az anya kétségbeesve Lengyel-
ország zöld füves térségein kalandoz, keresi
a holtak elhalványult tömege között, férjét.
Megijedve a rémlátománytól, keblére öleli
gyermekeit, fűrészi csókjaival-könnyeivel,
majd keresi az atya képmását arcaiban,

hogy felélessze mosodó, a végtelenbe tűnő-
nek arca vonásait.

Robog a vonat. Sűrűn ontja füstjét a nagy
teher súlya miatt. Tűnnek hegyek-völgyek,
egymást váltják falvak-városok. Az egész
környék már idegen, látására mindinkább
összeszorul az érző szív, megtelik homályos
sejtelmekkel az agy, érzi mindenki, hogy
közel vannak célukhoz; közel, hogy a zene
dübörgő akkordjai mellett rohanjanak, kas-
zaboljanak. Minél inkább lassul a vonat,
annál inkább száll a lelkesedés, annál in-
kább érezhetővé válik az élet tudata. Most
lesz csak világos az elmének, mi az élet?
Mit jelent az: élni békében, nyugodt, meg-
elégedett viszonyok között . . . Megérkeztek.
Rideg a környék, némaság mindenütt, meg-
szűnt az élet, jelzi, hogy itt valami különös
fog történni. Hamarosan sorakoznak. Szent
félelem vonul végig a sorok emberein, ott
leng már a halál kaszája, rikácsól a halál-
madarak csapata. Miután rövid, bátorító
bucsztatóban vázoltatott a helyzet, a te-
endő szolgálat, a nehéz feladat odaadó,
pontos teljesítése, megindul a menet. Be-
lépnek az árokba, mely mindenük. Eszükbe
jut megegyezés a meleg otthon, a boldog
családi élet, az egész ház környéke, a roko-
nok mind-mind. Elmerengnek, száll lelkük
a végtelenség régióiban, felmelegednek még
egyszer a kedves események, amelyeket
átéltek s amelyek megaranyozták a tövises

is, hogy a hadikölcsön-jegyzésből minden önértetes honpolgár legjobb tehetsége szerint kivegye a maga részét.

Ki a gátra tehát a hazafias áldozatkészséggel! Redukáljuk kiadásainkat, ruházkodjunk, éljünk lehető legegyszerűbben, szórakozzunk a lehető legyszerényebb mértékben, hogy a haza nagy érdekeit lelkesen szolgálva minél több vér- és pénzáldozatot rakhassunk szent oltárára. A katonák özvegyei, árvái és menyasszonyai is hozzák meg a mély vallásban megerősödött lélekkel a bánat, a fájdalom és szenvedés nehéz áldozatát! E főségesen nagy szíváldozatukkal is hatalmasan szolgálják a haza szent érdekét. Ha vannak körülöttünk, — elég sajnós, hogy vannak — iszonyatosan fősvény lelkületű embertársaink, akik visszatartó pénzhűségük miatt mint afféle „hontalanok, hazátlanok“ a haza kimondhatatlanul drága érdekeiért semmiféle áldozatot nem hoznak, az minket ne zavarjon áldozatkészségünk további gyakorlásában. Szent jelszavunk maradjon: „A haza érdeke minden előtt!“

Nagelreiter Alajos dr.

A váltópénznek a forgalomtól való elvonása.

Sajnálatos jelenség, hogy a lakosság nagy része még mindig felhalmozza és elrejtve tartja az arany és ezüst érmeiket, a bankjegyeket, sőt a nikkelt és bronz váltópénz-érmeiket is, dacára annak, hogy csapataink ragyogó teljesítményei folytán ellenségeink az országból teljesen kiűzettek, sőt messze az ország határain túl viasszorítottak, úgy

életet egy időre, megújodik előttük egész eddigi életük a maga egyszerűségében...

De jaj! Hatalmas robbanással szétpattant az ellenségtől feléjük küldött gránát? Borzadály fogja el valójukat, szűkebbre szorul keblük, lélegzetük akadoz. Egy ideig kővé meredten állnak, nem tudnak betelleni a rettegéstől. Mindez hamar elmúlik. Megkezdik a munkát. Fegyverek ütemre szólnak, kattognak a gépfegyverek és bömbölnek az ágyuk. Roham rohamot követ, ejtenek ellenséget, szereznek zsákmányt — dicsőséget... Első pihenőjüket a fáradságos munka után, az üzenetküldésre használják. Megédesítve továbbítják a viszontagságos küzdelmet, zengnek dicsőségről, boldogságról s megelégedésről, aggodalomra ok nincs, mert igen jól érzik magukat.

Itthon szorongva várják a postát. Jaj mikor jön már a piros lap, mikor jön már üzenet a papától. Egy-egy nap várása és hírnélküli mulása mély sebet ejt, megtölti keserűséggel, kifakadásra és zugolódásra indítja a sóvárgó és kielégítésre várakozó szívet. Az Isten hát elvette tőlünk, hasztalan lett sok imádságunk, elhagyott minket szegényeket és kivetett a rideg világba gyámsoltalanul. Alig hagyják el az anya ajkait a kétségbeeső szók, máris hirtelen betoppa-

hogy országunk ellenséges betörések ellen ma már teljesen biztosítva van és az ország belsejében a kereskedelmi forgalom békésen és nyugodtan bonyolódik le. Habár a háború következményeitől való túlzott félelem és az ellenséges betörések miatti aggodalom, valamint egyes vidékeken a rögtöni menekülésre való kényszer, amelyek a félnék és kishitű embereket a pénzürmek felhalmozására és elrejtésére indíthatták, ma már okul még az ilyen kishitűek előtt sem szolgálhatnak, úgy látszik, hogy a pénzürmek felhalmozása és elrejtése még mindig nem szűnik meg, aminek oka a fent említett félelem okozta megszokás hatalmában, a rossz példa követésében és abban a körülményben keresendő, hogy a köznép, amely a jelenlegi rendkívüli viszonyok közt aránylag tetemes pénzösszegek fölött rendelkezik, nem bír a célszerű pénzkezelés ismeretével. Ismeretes, hogy különösen a mezőgazdasággal foglalkozó néposztálynak a mezőgazdasági termékek szokatlanul magas ára, nemkülönben a hadsereg részére igénybe vett eszközök és jószágok értékének készpénzzel történő kifizetése következtében szokatlanul nagy pénzösszegek jutottak birtokába és az a körülmény, hogy ezek a körök nincsenek hozzászokva a bankszerű pénzkezeléshez, most sokkal nagyobb mértékben válik éreztetővé, mint a rendes békés viszonyok között, mert most sokkal több pénz lévén kezeik között, a pénzforgalmi eszközök nagyobb mennyisége válik áldozatává a pénzfelhalmozás szokásának.

Ezek a körülmények, amelyek pedig főokai a mai váltópénzhiánynak, még kellemetlenebb következményekkel járhatnak akkor, ha a földműveléssel foglalkozó lakosság az ideai termés értékesítéséből befolyó tekintélyes mennyiségű pénzt ismét felhalmozza és elrejt. Ennélfogva idejében gondoskodni kell a lakosság legszélesebb rétegeinek kellő felvilágosításáról abban az irányban, hogy a pénz felhalmozása és elrejtése különösen a mai háborús viszonyok között úgy az egyeseknek, mint összeségnek érzékeny károkat okoz és emellett még hazafiatlan cselekedet is. A felhalmozott pénz ugyanis nemcsak nem kamatozik, ha-

az üzenettel a postás. Öröme változik lényé, bocsánatért esd Istenéhez a kifakadása miatt, megígéri, hogy fokozottabb imájával fogja jóvá tenni gyarló emberi hibáját. Reménye, hogyan, mily boldogságban fognak majd élni a háború után, csak fokozódik. Légyvárakokat épít végtelen örömeiben. Látja a szerető férjet, amint dicsőségesen visszatérve körükbe visszahozza a boldogságot, amint öleli, simogatja, dédelgeti gyermekeit, az árvákat, az elhagyottakat, amint oldala mellett élvezi a sok nélkülözés és szenvedés után a megelégedett — boldog életet. Oh Istenem, de boldogok leszünk!

A nagy győzelem után élvezik vitézeink a nyugalom édes perceit. Pihennek, hogy új erőt gyűjtve a holnapi támadásra ismét friss erőben legyenek, rohamot ismét rohamra birjanak. Ma minden szabad. Ünnepi az ebéd, több a bor, nagyobb mértékben megengedett a bajtársi barátkozás, a vidám társalgás. De miért mindez? Csakhamar tudatára ébrednek a nagy feladatnak, amit majd el kell végezniök. Kijózanodnak. Látják már a rohamot, a vad ellenséget, amely ellenszegülni merészel, a véres öldöklést... a győzelmet... Félve várják már az esti 9 órát, mikor a parancsnak megfelelőleg előre nyomulniok, az ellenség lövészárkaiba

nem ki van téve a megsemmisülés veszélyének is. A korábbi idők tapasztalatai is igazolják, hogy a felhalmozva otthon tartott pénz nagy része lopás, rablás, tüzkár következtében megsemmisült, a félre tett papírpénzt, a bankjegyeket egerek rágták el, avagy, hogy a pénz rejték helye örökbe feledésbe ment. Ezzel ellentétben, ha a pénz adósság törlesztésére fordítatik, megkönnyebbülnek a tulajdonos terhei, ha pedig bizalomra méltó hitelintézeteknél elhelyeztetik, vagy hadikölcsön-kötvények vásárlására fordítatik, a tulajdonos örökre biztosítva van a megsemmisülés veszélye ellen, sőt a magas kamatok révén tetemes jövedelemre tesz szert.

A pénzfelhalmozás különböző faja között a legkevésbé indokolt és a közre nézve a legkárosabb a váltópénzürmek elrejtése. A váltópénzürmeknek vagyonbiztosítás céljából való összegyűjtése teljesen céltalan és egyáltalán csak arra alkalmas, hogy ezeknek a forgalomból való kivonása által a pénzforgalomban zavarok idéztessenek elő. Az által ugyanis, hogy egyes helyeken a váltópénzürmek nagy mennyiségben összegyűjtetnek és a forgalomtól elvonatnak, váltópénzhiány áll elő; nehézségek támadnak a pénzváltásnál és befizetéseknél, ami a lakosság körében nyugtalanságot s bosszankodást idéz elő és úgy a munkaadóknak, mint a munkásoknak kellemetlenséget és nehézségeket okoz.

A napi szükségletnél nélkülözhető bankjegyeknek takarékpénztárban, bankokban vagy szövetkezetekben volna helyük, ahol kamatozó betétként lennének elhelyezendők. A láda fiába zárt, vagy a harisnyaszárba dugott pénz holt tőke, nem kamatozik és a közgazdaságnak sem használ. A hitelintézetek kezében vagy a hadikölcsönre történő jegyzés esetén azonban a bankjegy átváltozik záloggá, hitellé, kölcsönné, váltóvá stb. és megtermékenyíti a közgazdaságot. A hitelintézeteknél ma elhelyezett összegek nem esnek a moratórium rendelkezései alá, tehát ha más önkéntes megegyezés nem jött létre a betevő és a hitelintézet között, a betét bármikor felmondható és igénybe vehető.

A hadviselés egyik legfontosabb és nél-

behatolni s a magaslatot elfoglalni kell. Minden percet számlálnak. Lélekjelenlétük cserben hagyja őket, egész lényükön a borzadály kinos gyötrelmei futnak végig, szívük hangosabban dobog, ajkaik-kezeik remegnek és csak belebámulnak a hideg barátságtalan környék ürességébe, mikor már közel van az óra mutatója a forduló ponthoz, mikor már elérte a kitzűzött időt. A mozgólódás élénk formát vesz, a hadiparancsok fűrgen széthordatnak, a tiszték nyugtalanok, nem tudnak vesztégen állni, elárulják külsejükkel, hogy biz nem tudják mi fog következni. Viszontláthatják-e ismerőseiket, vagy tán örökre bucsút mondtak mindennek, s e barátságtalan föld mélyében fognak örök álomra szenderülni távol jó Magyarországtól, az áldott anyaföldtől. Megjelenik a parancsnok. Bucsút vesz legényeitől, miután a hazát, a királyt, az otthont, a rájuk rótt feladat végrehajtását elébük varázsolta ünnepies szavakkal. Megszólal a zene, dörögnek az ágyuk, kattognak a fegyverek ismét, megindul a csata... Az apa, kinek minden gondolata övéi között van, a golyók röpködése közepette írja levelét, hogy jó egészségben van, az Isten szinte kiválasztotta őt és különös kegyelmének tulajdonítja, hogy ily sok veszély közt eddig

„EMLÉKIRAT“ a rokkantügy jelesül: a Magyarorsz. Munkások államosítása ügyében

című 50 oldal terjedelmű rendkívül érdekes röpirat A. HORVÁTH ENDRE pt. főtiszt tollából — megjelent, mely tanulmány intenciója immár országos ügyé vált.

Ára: 30 fill. Vidéki rendeléseknél az összeg előre beküldendő. (Egy példánynál bélyegben. Kapható: kiadóhivatalunkban, továbbá Máhr Árpád cs. és kir. udv. könyvk., Blum Náthán Piri Daniel papirkereskedőknél és az összes dohánytözsdekben.

különzetlen eszköze az arany; minden hadviselő állam különös gondot fordít ennél fogva arra, hogy jegybankjának aranykészletét szaporítsa. Ebben a tekintetben is különösen nagy eredményt ért el a Német-birodalom. Ott a legelőkelőbb mozgalom indult meg a népesség minden rétegében, hogy minden aranypénz a birodalmi bankba beszállítottassék és bankjegyekért becserelessék. Több 100 millió márka értékű aranypénz folyt be így a németbirodalmi bank pincéjébe. A lelkészek, tanítók, városi és községi alkalmazottak versenyeztek abban, hogy minél nagyobb mennyiségű aranyat szállítsanak be a birodalmi bankba. Iskolás gyermekek jártak házról-házra aranyat gyűjteni és bankjegyek ellenében becserelelni. Ne maradjunk tehát mi sem vissza, kövessük Németország példáját s szállítsuk be aranypénzünket az osztrák-magyar bank legközelebbi fiókjába s szolgáljuk legalább így a haza érdekét.

Hozzá!

I.

— Emlékszel Édes?
A nagy fák alatt,
Hányszor talált minket
Csendes alkonyat?!

Emlékszel Édes?
Boldogságunkra,
Nem tér vissza többé
Ugy érzem soha!

II.

Óh! és azóta,
Mennyi alkonyat, —
Repült el gyors szárnyon
Mint a gondolat!

Boldogság után,
Ily sors várt reánk! —
Leszünk még boldogok
Van még mennyország!

B. Izabella.

is megmaradt. Gondoltok-e rám sokszor? Megemlékeztek-e imáitokban a küzködő apátokról. Csak jók legyenek. Csókolom-ölelem mindnyájatokat a boldog viszontlátásig szerető apátok.

Megindult a csata. De jaj kiválasztódik a szürke tömegből egy — serege élére áll — pótolja az elesett tisztjeit. Dicsőséget, fényt a magyarnak! Előre fiúk!: a jelszava. Nyomul a fenyegető veszélyek, a pokol tátongó mélységei dacára is előre, nyomában a biztatástól még jobban feltűzött fényes sereg. De egyszerre csak tántorogni kezd jó vitézeink lába, mikor a gyilkos golyótól halálosan talált buzdítójukat, halványan, piros vértől festve kiterítve látják. Vad oroszlánként, boszút szomjazva lihegnek, rohannak előre a gyilkos ellenségre. Nem törődnek a halállal, hasonló sors után áhitoznak. Ezen elszántságtól megedzett erővel aztán megszerzik amiért eddig küzdöttek, meghozzák a magyar név fokozottabb becsületét, megszerzik, maguknak az elismerés babékoszoruját.

Megérkezik a feketeszegélyű gyászos levél e pár szóval: hősi halált halt. Az anya a nem várt csapás alatt összeroskad-elajul, a gyermekek — látva a kinokban vergődő édesanyját — sirva fakadnak. Érzik mindnyájan az Isten ujját s tudják, hogy mi a halottak napja. A szörnyű ridegség valója veri bilincsekbe mindegyiküket, elvesztve látva mindenüket a megsemmisülés ösvénye veszi körül őket... E kétségbeesésben jelenik meg Jézus alakja, osztja a bátorítást, a lelkesedést a kétségbeesetteknek.

Forduljatok hozzá ti magyar anyák és özvegyek, ha a kíméletlen sors elragadta tőletek azt, kit legjobban szerettetek, ő nem feledkezik meg rólatok.

Világháború.

HÖFER JELENTÉSE:

Hivatalos. Budapest, nov. 16.

Orosz hadszíntér:

Nincs semmi ujság.

Olasz hadszíntér:

A Doberdói fensík északi szakasza tegnap is a legmakacsabb harcok színhelye volt. A Monte san Michele körüli hadállásokért mindkét oldalon éjjel-nappal folyik a harc. E hegy északi lejtőjén az olaszok ismételten behatolnak harcvonalainkba, de az esti órákban sikerült az ellenséget csaknem teljesen elűzni.

A San Martino szakaszon is folynak még a közelharcok.

A görzi hidfő előtt az ellenségnek egy a Padgora magaslat ellen intézett támadását visszavertük.

Délkeleti hadszíntér:

Gorazde mellett a montenegrói határon csatározás folyik.

A szerb hadszíntéren az üldözés mindenütt előrehalad. Az osztrák-magyar csapatok elérték Uvac vidékét, a Cigota planiniát és a Javor magaslatokat.

Kövess tábornok egy német hadosztlopa a Kraljevóból Novibazárba vezető ut mindkét oldalán előnyomulva birtokba vette Usce-t.

Az odább keletre előnyomuló magyar-osztrák csapatok Rabicanál áthaladtak a Ruska kursumlajai uton és rohammal elfoglalták a Lucak-hegyen (Rabicától keletre) levő szerb elsáncolt állásokat, ott a védőcsapatokat (3 tiszt és 110 főnyi legénységet) egy gépfegyverrel elfogtuk.

Német és bolgár hadosztályok észak és kelet felől Kursumlajához, több utvonalon csomópontjához közelednek.

HÖFER, altábornagy,
a vezérkari főnök helyettese

(M. S. O.)

A NÉMET VEZÉRKAR BESZÁMOLÓJA:

A nagy főhadiszállás jelenti:

Berlin, nov. 16.

Nyugati hadszíntér:

A franciák háromszor is megkísérelték, hogy a november 15-én Ecurietől északkeletre tőlük elvett árkot ismét visszafoglalják. Valamennyi kísérletük meghiusult.

Az arcvonal többi részén a különböző szakaszokon folyt tüzéségi és aknaharcokon kívül lényeges esemény nem történt.

Az ellenséges tüzéség több ízben lötte Lenst.

Az október 22-ikétől november 12-ikéig terjedő időközben a lakosság közül 33 halott és 55 sebesült esett a lövés áldozatául. Katonai kárt nem okozott.

Keleti hadszíntér:

A helyzet az egész arcvonalon változatlan.

Balkáni hadszíntér:

Az üldözés erőteljesen halad előre. Tegnap több mint 1000 szerbet togtunk el, 2 gépfegyvert és 33 ágyut zsákmányoltunk.

(M. S. O.) Legfőbb hadvezetőség.

Románia nem megy Oroszország ellen.

A „Secolo“ bukaresti távirata szerint Bratianu miniszterelnök az ellenzéki képviselők felszólítására politikájáról a következő nyilatkozatot tette:

— Ki kell zárni azt a feltevést, hogy Románia Oroszország ellen menjen. A két ország között egyezség áll fenn, amelynek

értelmében Románia biztosítja Oroszországot jóindulatu semlegességéről és eltiltotta a hadifelszerelés kivételét vagy átszállítását Törökország számára.

A szerbek kiűrtették Monasztirt.

Svájci lapoknak táviratozzák Szalonikiből, hogy a szerbek kiűrtették Monasztirt.

A szerb déli hadsereg kétségbeesett helyzete.

Tetovot a bolgárok újra megszállották, mivel nagy erősítéseket és nehéz tüzéséget kaptak Nisből és Pirotból. Ezért a szerb déli hadsereg helyzete rendkívül kritikus. Mint a Corriere della Sera megállapítja, Babunában a helyzet egyenesen kétségbeesett.

A bolgárok irtózatos tüzet zudítanak a francia állásokra. Erősen fenyegetik Prilepet.

Tengeralattjáróink az Adrián.

A „Daily Mail“ jelenti, hogy három hajót, mely az Adrián keresztül élelmet szállított Montenegró felé, az osztrák-magyar tengeralattjárók megtorpedózták. Ez is arra vall, hogy az osztrákok újabb seregeket összpontosítanak Montenegró ellen. Montenegrónak az élelem kérdése nagy gondot okoz, mert egy millió menekült van az országban.

Nagy bolgár győzelem a franciák fölött.

A bolgár táv. ügynökség jelenti Szófiából november tizenegyedikéről:

A hadműveletek reánk nézve az összes frontokon kedvezően alakulnak. Prokoplje közelében csapataink 489 láda tüzéségi municiót, 220 láda gyalogsági löszert, 12 kocsi különféle hadiszert, továbbá 16 pontont és más hidfelszerelést zsákmányoltak.

Karusa nyugati partján. Velesztől délre ellentámadásunk a franciákat teljesen visszavetette a folyó keleti partjára, hol csapataink ellenállhatatlan bátorsággal véghezvitt támadással a Sumimarica hangjai mellett rohammal elfoglalták a franciáknak hatalmasan megerősített állásait.

Elsülyesztett angol gőzös.

A Lyoni lapok jelentik Krétából, hogy november 12-én a Lasidhion-gőzös a Macallester angol gőzös huszonkét főnyi legénységével Krétába érkezett. A Macallestert német tengeralattjáró elsülyesztette. A legénység többi negyvenöt emberének nyoma veszett. A megmentett matrózok elmondották, hogy ugyanaz a német tengeralattjáró, amely Macallestert elsülyesztette, ugyanazon a napon két más gőzöst is a tenger fenekére küldött.

Hirek.

Személyi hir. Esterházy Miklós herceg a múlt héten állandó tartózkodásra családjával Budapestre költözködött.

Leó főherceg kitüntetése. Őfelsége Leó Károly főherceget, aki a tavasz folyamán több hónapig a győri útanusoknál teljesített szolgálatot az ellenséggel szemben tanúsított vitéz magatartásáért a III. o. hadiékítményes katonai érdemkeresztet tüntette ki.

Kitüntetés k. Pick Ferenc dr. főtörzsorvos kitűnő szolgálataiért a Ferenc József rend tiszti keresztjét kapta a katonai érdemkereszt szalagján. — Piszti Miksa a 2. sz. huszárezred főhadnagya, ki a háboru kezdete óta szakadatlanul a harctéren teljesít szolgálatot, a német császártól a II. oszt. vaskeresztet kapta. — Őfelsége Havas László 76. gy.-e-beli t. hadnagynak a 3. o. katonai érdemkeresztet adományozta. — Kovács György, soproni iparos, aki mint

a Férfiak-Mária-Kongregációjának főfelügyelője vonult be vörös ördögnek (honvédszártnak), megkapta a II. osztályú vitézségi érmet. A kitüntetés oka a következő: Kovács György tizedes a Sinkai ütközetben különösen kitüntette magát hősiességével. És miután egy srápneltől fején megsebesült, a bekötés után önkényt jelentkezett, hogy visszamegy csapatjához a rajvonalba. Bekötött fővel tovább harcolt, félelmet nem ismerve. De nemcsak itt, hanem mindenütt a leghősiesebben viselkedett! A babai magaslatokon történt támadásban hadnagya megbetegedett, erre ő vette át a szakasz parancsnokságát és halált megvető bátorsággal a legnagyobb granát és srápneltűzben vitte előre szakaszát. A kitüntetést a hadosztály-parancsnok november 12-én tűzte a hadosztály jelenlétében kitüntetett vértünk mellére.

Uj pozsonyi prépost. Öfelsége a Komlóssy Ferenc halálával megüresedett pozsonyi prépostságra K o p e r n i c z k y Ferenc esztergomi szemináriumi rektort nevezte ki. Az új prépost Zebegényben született 1851-ben s 1908 óta volt esztergomi kanonok.

A szombathelyi püspök — az innsbrucki egyetem díszdoktora. Innsbruckból jelentik: Az innsbrucki egyetem hittudományi karának tanárai gróf M i k e s János szombathelyi megyéspüspököt, az egyetem volt hallgatóját, a kar díszdoktorává választották.

Lipót kóburgi herceg állapota. Mint Bécsből jelentik, Szász Koburg Lipót hercegnél a sebek gyógyulása kielégítő módon halad. Ugy látszik, alapos a remény, hogy a herceg megtarthatja látóképességét. Noha közvetlen életveszedelemről nem volt szó, a herceget saját kivánságára ellátták a haldoklók szentségeivel.

Uj népfőlkelő segédorvos. P o s z v é k Vilmos dr. a 18. népi. parancsnokság nyilvántartásában álló s a 76. gy.-e. pótzászlóaljhoz beosztott népfőlkelő őrmester orvost a király a háború tartamára november 1-től számítható ranggal népfőlkelő segédorvossá nevezte ki.

Előléptetés a csendőrségnél. A soproni csendőrszárnyparancsnokság vezetője, Nagy Vilmos csendőrszázados csendőrőrnaggyá neveztetett ki.

Egyházmegyei hírek. Szász István tatabányai segédlelkész katonai lelkészi szolgálatra hivatott be. Helyettesítésére a főpásztor V a r g a István bányagógi segédlelkészt küldte Tatabányára, Bányogóra pedig P e t h ő Nándor babóti subsidiáriust rendelte. — Fetser Antal megyéspüspök Farkas István halászi h. segédlelkészt a korán elhunyt Gyulai László helyébe segédlelkész minőségben Mezőörsre rendelte.

Kongregációi hír. Fetser Antal megyéspüspök a Sopronból elhelyezett P. Cotier Bonaventura helyébe P. Goricar Szádok szent domonkos-rendi atyját nevezte ki a soproni német polgárok Mária-kongregációjának prézesévé.

Hősi halál. Winkler Ferenc, a 76. gyalogezred tizedese az északi harctéren 20 éves korában hősi halált halt. — Hesz Béla, a 76. gyalogezred tart. katonája f. hó 3-án az északi harctéren a Zlota-Lipa patak menti harcokban 19 éves korában hősi halált halt.

Adományok. Széchenyi Melánia grófnő 100 K-t adományozott a Vörös Kereszt-egyesület céljaira. — K o l o z s v á r y Dezső cs. és kir. tüzérezredes a soproni jótékony nőegyesületnek 50 K-t adományozott. — P á d e r Rezső prépost nyitotta meg a bolgár Vörös Kereszt-egyesület javára adakozóknak sorát, midőn a napokban 10 K-t juttatott e címen a polgármesteri hivatalhoz.

A vasárnapi virágnap, melyet dr. Baán Endréne, főispánunk neje, Czullik testvérek, Raffensperger, Steiner Vilmos kertészek és özv. Meynéne áldozatkészségéből és a soproni hölgyek közreműködésével rendezett, a hadsegélyezés céljaira 960 K 72 f-ért eredményezett.

Elhunytak. Schuh Józsa 40 éves, kantinos felesége, Berkes Mária 32 éves.

Püspöki körlevél. Most jelent meg Fetser Antal megyéspüspök XX. számú körlevele, amely elparentálja Domnánovich Ferenc soproni kanonokot, pápai rendeletet közöl bizonyos bucsukról, továbbá a népfőlkelő tanítókról, a felekezeti iskolának a politikai község által való segélyezéséről, arany-, ezüst érmek és bankjegyek káros elrejtéséről, ajánlja az Erzsébet- királyné emlékérmét, a „Szív“ című új hitbuzgalmi lapot s közli az egyházi fémtárgyak felajánlása tárgyában a Nemzeti Múzeum Érem és Régiség-tára igazgatójának kérését.

A soproni lövész-egyesület B a l k a y Adolf főlövész-mester elnökele alatt kedden ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy helyiségüket a sörgyári helyiségből a Pannónia szálloda üvegtérmebe helyezik át. Ez elhatározásra az a körülmény bírta az egyesületet, hogy a lövészes-tételekre eddig a helyiség nagy távolsága miatt a tagok igen kis számban jelentek meg. Ez alkalommal a sörgyár vezetőségének jegyzőkönyvi közönetet mondtak az egyesület fejlesztése körül való érdemeiért.

Az adóhátrálék. A városi adóhivatal a napokban hirdetményt tett közzé, amelyben fölhívja mindazokat, akik adóhátrálékukat f. hó 15-ig be nem fizették, hogy tartozásukat f. hó 23-ig annál is inkább fizessék meg, mert különben újabb fölszólítás nélkül a végrehajtást foganatosítja.

A soproni őszi vásár az esős és zord időjárás folytán ezúttal igen gyér látogatottságnak örvendett s inkább hetivásár jellegűt adta. A vásárok, úgy látszik folyton veszítenek jelentőségükből, úgy hogy idővel a helybeli kereskedők kivánsága azok megszüntetésére vonatkozóan hatósági rendelkezés nélkül teljesebben megy.

37 vagon burgonya szállítását biztosította Navratil Nándor dr. főjegyző és Konrád Lajos gazdasági felügyelő a város részére, a mely mennyiség városi kezelésben kerül elárúsításra kilógrammonként 11—13 fillérért. Hasonló intézkedések talán észreterítik a soproni gazdapolgárokat és előhozzák elrejtett terményeiket, mielőtt romlásnak indulnak, vagy áraik még inkább redukálódnak.

Lopás. D ü r b ö c k Gyula vásári sátrából hétfőn 150 K értékű vörös réztárgyakat lopott ismeretlen tettes. Schwarz Samu Őgabonateri kereskedőtől ugyanakkor hat libát loptak.

Felhívás. A soproni cs. és kir. katonai államasparancsnokságnak 746/1915. sz. megkerése folytán, miután a csalán a szövetséggyártásnál ezidő szerint nagy fontossággal bír, felhívom Sopron város hazafias lakosságát, hogy a csalán és csalánmag gyűjtésében hathatósan közreműködni szivesked-

jék. Leveleitől megtisztított és jól szárított csalánszártnak és a csalánmag métermázsáját a helybeli cs. kir. Landwehr gy.-e. üdülő osztaga (Balfi-ut, kisgyakorlótér) 1 koronáért váltja be. Sopron, 1915. évi november hó 13-án. Dr. Töpler Kálmán, polgármester.

Megkezdtek a gabona és kukorica behozatalt Bulgáriából és Romániából. Az „Indépendance Romaine“ jelenti: az Ausztria, Magyarország és Németország részére gabonával megrakott uszály hajók haladék nélkül elhagyják a román kikötőket, hogy a gabonát a rendeltetési országokba szállítsák. A gabona eladási és kiviteli központi bizottság ezt azzal a hozzáadással rendelte el, hogy a szállítás három részben történjék.

Szófia. A gabonavásárlással megbízott német bizottság s a Bulgáriával való kereskedelmet ellenőrző bizottság egyezséget kötöttek, amely szerint az előbbi engedélyt kap arra, hogy 20.000 tonna kukoricát, melynek szállítása a Dunán történik, kivihessen. Egyéb gabonaneműek kivitele az ország szükségleteinek mindenkorai figyelembevételével történhetik.

A soproni pusztá bérbevételére újabban hárman jelentkeztek: A soproni és sopronvidéki mezőgazdasági hitelszövetkezet 18.000, Krausz Mihály mészáros, hadseregszállító 17.800 és Ganzoni Pál, ligvándi bérlő 17.710 K-át ígért.

A főzöliszt maximális árának megszabása. A hivatalos lap a napokban tett közzé egy miniszteri rendeletet, amely szerint Sopron vármegye és Sopron szab. kir. város területére a főzöliszt 100 kg.-jának maximális árát 51 K 44 f-ben állapítja meg.

Savanyukut. Amióta Savanyukutról az üdülő állomást elhelyezték, a község lakossága 50 katona részére rendezett be kórházat, amelyet a soproni tartalékkórház a napokban igénybe is vett. E nemes elhatározásért főleg Neuhaus Hermann villatulajdonost és Hartig Gyula gyártulajdonost illeti elismerés és hála.

Büdöskut. A büdöskuti róm. kath. iskolaszék Gerdenich Julianna okl. óvónőt választotta meg helyettes tanítóvá.

Pályázat tanítói állásra. Vicza község helyettes tanítót keres. Lehet nő is. Az állás azonnal elfoglalandó. Cim: Beled. (Sopron-m.) Plebánia.

Mocsa. A mocsai róm. kath. iskolaszék az osztálytanítói állást Olschaur József okl. tanítóval töltötte be.

Egyed. Böhm János Lajos süttőri tanítót az egyedi róm. kath. iskolaszék kántortanítóvá választotta.

„Lourdes“ képes havi folyóirat a lourdesi boldogságos szent Szűz tiszteletének terjesztésére. Megrendelhető a fertőmeggyesi plebánián. A magunk részéről csak a legmelegebben tudjuk ajánlani.

Soproni Takarékpénztár

SOPRON

Széchenyitér 19. szám

Alapított 1842.

Felek részére nyitva
d. e. fél 9-től 12-ig,
délután 3-tól 5-ig.

Fiók: Ruszt

Ferenc József-tér

Betétek takarékkönyvecskékre és folyószámlára

Jelzálogkölcsonök

Előleg értékpapírokra

Váltó elszámítás

Tőzsdei megbizások

Sorsjegyek, külföldi pénznemek

Az összes bankügyekben legelőnyösebb kiszolgálás.
Safekasszák bérbeadása.